Izvađeno iz:
Rječnik biblijske teologije, Xavier Leon-Dufour, Kršćanska sadašnjost, Zagreb,1993.

U rječniku se koristi ime Jahve koje je ovdje zamijenjeno imenom Gospod.

U rječniku se koriste biblijski citati (samo kratice iz pokoncilske Biblje u izdanju Kršćanske sadašnjosti).
Biblijski tekstovi preuzeti su iz internetskog izdanja Biblije u prijevodu Ivana Šarića i napisani su *kosim slovima.*
https://archive.org/details/biblija-za_pretrazivanje_i_proucavanje_ivan_saric
Ako nekog teksta nema u internetskom izdanju, navedeno je iz koje je Biblije.

(u Šarićevoj Bibliji neki redosljedi redaka se ne poklapaju s pokoncilskim Biblijama. Osobito se ne poklapa prijevod, u tom slučaju su brojevi redaka napisani onako kako je u Šarićevoj Bibliji).

Tekst iz rječnika je napisan **podebljanim ili masnim slovima.**

Farizej i carinik, James Tissot

https://archive.org/details/brooklynmuseum-o4532-the-pharisee-and-the-publican-le

OHOLOST

1. Oholost i njezine posljedice. - "Mrska je oholost i Gospodu i čovjeku (Sir 10,7);

(Sir 10,7)
Oholost je omražena kod Gospodina i kod ljudi. Nepravda je grijeh protiv Boga i protiv ljudi!
(Iz Biblije u prijevodu Ivana Šarića, popravljeno izdanje, 2011. napomena Milan Kušnjačić)

ona je osim toga i smiješna - u čovjeka koji je "prah i pepeo" (Sir 10,9).

(Sir 10,9)
Što se uzdiže prah i pepeo? Dok čovjek još živi, utroba mu se raspada.

Ima težih i lakših oblika oholosti. Postoji čovjek tašt koji traži časti (Lk 14,7; Mt 23,6 sl),

(Lk 14,7)
7
Kad je opazio, kako su pozvani izbirali sebi prva mjesta, rekoše im prispodobu ovu:

(Mt 23,6 sl)
6
Vole počasna mjesta na gozbama i prve stolice u sinagogama,
7
Hoće da budu pozdravljani na javnim trgovima, i da ih ljudi zovu učiteljima.

koji hlepi za veličinom, ponekad i veličinom duhovnoga reda (Rim 12,16.3),

(Rim 12,16.3)
16
Budite jedne misli među sobom; ne mislite o visokim stvarima, nego se držite niskih! Ne držite sami sebe mudrima!
3
Jer po milosti, koja je meni dana, kažem svakome, koji je među vama, da ne misli o sebi više, nego što valja misliti, nego da misli o sebi čedno, svaki po onoj mjeri vjere, koju mu je Bog udijelio.

ljubomoran je na druge (Gal 5,26);

(Gal 5,26)
26
Ne tražimo tašte slave, tako da izazivamo jedan drugoga i zavidimo jedan drugome.

drznik naduvena pogleda (Izr 6,17; 21,24);

(Izr 6,17; 21,24)
17
Oči ohole, jezik lažan i ruke, koje prolijevaju krv nedužnu,
24
Ohol, nadut čovjek – nazvan podsmjevač – radi u neizmjernoj obijesti.

bahati bogataš koji se razmeće svojom raskoši (Am 6,8)

(Am 6,8)
8
Zakleo se je sam sobom svemogući Gospod, govori Gospod, Bog nad vojskama: "Oduravam gizdu Jakovljevu i mrzim na palače njegove i predajem grad zajedno sa stanovnicima njegovim."

i koga bogatstvo čini preuzetnim (Jak 4,16; 1 Iv 2,16);

(Jak 4,16)
16
A sad se hvalite svojim hvalisanjem. Svaka je hvala takva zla.

(1 Iv 2,16)
16
Jer sve, što je u svijetu požuda je tijela, požuda očiju i oholost života, nije od Oca, nego od svijeta.

oholi licemjer koji čini sve da bude viđen i čije je srce izopačeno (Mt 23,5.25-28);

(Mt 23,5.25-28)
5
Sva djela svoja čine, da ih vide ljudi. Tako raširuju svoje zapise i produljuju rese na haljinama svojim.
25
Teško vama, književnici i farizeji, licemjeri! Vi držite čašu i zdjelu izvana čiste, a iznutra su pune grabeža i pohlepe.
26
Farizeju slijepi, očisti najprije nutrinu čaše i zdjele, onda će biti čista i vanjština.
27
Teško vama, književnici i farizeji, licemjeri! Vi ste kao okrečeni grobovi. Izvana izgledaju doduše lijepi, a iznutra su puni kostiju mrtvačkih i svakoga smrada.
28
Tako se i vi izvana pokazujete ljudima pravedni, a iznutra ste puni licemjerja i zloće.

farizej koji se pouzdaje u svoju navodnu pravednost i prezire druge (Lk 18,9-14).

(Lk 18,9-14)
9
Nekima, koji su se puni pouzdanja u sebe držali pravednima i druge prezirali, rekoše prispodobu ovu:
10
"Dva čovjeka uzađoše u hram, da se pomole. Jedan je bio farizej, drugi carinik.
11
Farizej stade i počne se moliti u sebi: 'Bože, zahvaljujem ti, što nijesam kao ostali ljudi, kao razbojnici, varalice, preljubočinci ili kao ovaj carinik.
12
Postim dvaput u tjednu i dajem desetinu od svega, što stečem.'
13
A carinik je stajao izdaleka i nije se usudio ni očiju svojih podignuti k nebu, nego se je udarao u prsa svoja i molio se: 'Bože, milostiv budi meni grješniku!'

14
Kažem vam: Onaj otide opravdan kući, a ne onaj, jer tko se povisi, ponizi se, tko se ponizi, povisi se."

Napokon, a to je vrhunac, postoji oholica koji zabacuje svaku ovisnost, umišlja sebi da je jednak Bogu (Post 3,5; usp. Fil 2,6; Iv 5,18);

(Post 3,5)
5
Dapače zna Bog, da će vam se otvoriti oči, čim budete jeli s njega, i da ćete postati kao Bog, kad spoznate, što je dobro i zlo."

(Fil 2,6)
6
Koji kad je bio u obličju Božjemu, nije držao za otimačinu, da bude jednak Bogu,

(Iv 5,18)
18
Zato su još više gledah zidovi da ga ubiju, jer je ne samo prestupao subotu, nego je i Boga nazivao Ocem svojim i stim se gradio jednak Bogu.

ne ljubi prijekore (Izr 15,12)

(Izr 15,12)
12
Podsmjevač ne ljubi onog tko ga kori: on se ne druži s mudrima.

i odvratna mu je poniznost (Sir 13,20);

(Sir 13,20)
Kao što se oholica zgraža nad poniznošću, tako se siromah zgraža nad bogatašem.
(Iz Biblije u prijevodu Ivana Šarića, popravljeno izdanje, 2011. napomena Milan Kušnjačić)

drsko griješi (Br 15,30 sl)

(Br 15,30 sl)
30
Ali ako netko sagriješi naumice, bio on domorodac ili stranac, taj huli na Gospoda. Takav se ima istrijebiti iz naroda.
31
Jer je on prezreo riječ Gospodnju i prestupio zapovijed njegovu, Takav se ima istrijebiti bez milosti. Krivnja njegova pada na njega."

i smije se Božjim slugama i Božjim obećanjima (Ps 119,51; 2 Pt 3,3 sl).

(Ps 119,51)
51
Oholi mi se rugaju veoma, ali ja ne odstupam od zakona tvojega.

(2 Pt 3,3 sl)
3
I ovo znajte najprije, da će u posljednje dane doći rugači s varkom, koji će živjeti po svojim vlastitim pohotama
4
I govoriti: "Gdje je obećanje dolaska njegova? Jer otkako oci usnuše, sve stoji tako, kako je bilo od početka stvorenja"

Bok proklinje oholicu i odvratan mu je (Ps 119,21; Lk 16,15);

(Ps 119,21)
21
Ti prijetiš oholicama, prokletnicima, koji ostaviše zapovijedi tvoje

(Lk 16,15)
15
Tada im reče: "Vi ste oni, koji se gradite pravedni pred ljudima, ali Bog zna srca vaša, jer što se pred ljudima pokazuje veliko, pred Bogom je gadno.

koga oholost kalja (Mk 7,22),

(Mk 7,22 sl)
22
Preljuba, lakomost, pakost, lukavstvo, razuzdanost, zavist, psovka, oholost, bezumlje.
23
Sve to zlo izlazi iznutra i čini čovjeka nečistim."

zatvara se milosti (1 Pt 5,5)

(1 Pt 5,5)
5
Tako, vi mlađi pokoravajte se starješinama! A svi budite proniknuti poniznošću međusobnom, jer se Bog oholima protivi, a poniznima daje milost.

i vjeri (Iv 5,44);

(Iv 5,44)
44
Kako vi možete vjerovati, kad primate slavu jedan od drugoga, a slave, koja je od jedinoga Boga, ne tražite?

slijep je vlastitom krivnjom (Mt 23,24; Iv 9,39 sl),

(Mt 23,24)
24
Vođe slijepi! Cijedite komarca, a devu proždirete.

(Iv 9,39 sl)
39
Isus nastavi: "Ja dođoh na sud na ovaj svijet, da vide, koji ne vide, i koji vide, da postanu slijepi."

40
To su čuli neki od farizeja, koji su bili s njim, i upitaše ga: "Jesmo li i mi slijepi?"
41
Isus im odgovori: "Kad biste bili slijepi, ne biste imali grijeha. A sad velite: 'Vidimo', zato vaš grijeh ostaje."

i ne može naći Mudrosti (Izr 14,6)

(Izr 14,6)
6
Podsmjevač traži mudrost, ali uzalud, a razumnomu je lahko naći znanje.

koja ga zove na obraćenje (Izr 1,22-28).

(Izr 1,22-28)
22
"Dokle ćete još, vi luđaci, ljubiti ludost, i vama, podsmjevači, dokle će biti mio podsmijeh, i, vi bezumni, dokle ćete mrziti na razboritost?
23
Primite k srcu opomenu moju! Evo, pustit ću svoje negodovanje proti vas da slobodno poteče i objavit ću vam priče svoje.
24
Jer sam zvao, a vi ste se nećkali, jer sam namigivao, a nitko nije mario,
25
Jer ste u vjetar bacali svaki savjet moj, nijeste htjeli ništa znati za opomenu moju,
26
Zato ću se i ja smijati nesreći vašoj rugat ću se, kad vas napadne tjeskoba,
27
Kad kao zlo vrijeme na vas navali strah, i pogibao vaša kao oluja kad dođe, kad nasrne na vas nevolja i muka.
28
Tada će me zvati, ali se ja neću odazvati; tražit će me, ali me neće naći.

Tko se s njim druži, postaje mu sličan (Sir 13,1);

(Sir 13,1)
Tko dira smolu, uprlja se. Tko druguje s oholicom, postaje mu sličan.
(Iz popravljenog izdanja Šarićeve Biblije, Zagreb, 2011.)

zato blago onomu koji bježi od njega (Ps 1,1).

(Ps 1,1)
1
Blagoslovljen je čovjek, koji ne stoji u vijeću bezbožnika i ne ide putem grješnika i ne sjedi u društvu opakih;

2. Oholost pogana, Izraelovih tlačitelja. - Gdje kraljuju oholice što ne znaju za pravoga Boga, slabi moraju robovati. Izrael je to iskusio u Egiptu, gdje se Faraon pokušavao usprotiviti da Bog oslobodi Izrael (Izl 5,2).

(Izl 5,2)
2
A faraon odgovori: "Tko je Gospod, da ga poslušam i pustim da ide Izrael? Ne poznam Gospoda, a i neću pustiti Izraela."

Izrael će stalno biti ugrožen opasnošću da ga zasužnje pogani kojih ohola moć "izaziva bojne redove živoga Boga" (1 Sam 17,26).

(1 Sam 17,26)
26
David upita ljude, što su stajali uz njega: "Što dobiva čovjek, koji pogubi toga Filistejina i skine sramotu s Izraela? Jer tko ja taj Filistejin neobrezani, da sramoti vojsku Boga živoga?"

Od diva Golijata pa do progonitelja Antioha (1 Sam 17,4; 2 Mak 9,4-10) preko Sanheriba (2 Kr 18,33 sl) posrijedi je ista oholost koju izriče nesnosna Holofernova riječ: "Ali tko je Bog osim Nabukodonozora" (Jdt 6,2).

(1 Sam 17,4)
4
Tada izađe jedan posrednik iz redova filistejskih. Zvao se je Golijat iz Gata. Bio je visok šest lakata i jedan pedalj,

(2 Mak 9,4-10)
Tada on planu od gnjeva i namisli učiniti da Židovi ispaštaju njegov sramotni bijeg. Stoga zapovijedi svojemu vozaču da bez zaustavljanja vozi kako bi što prije dovršio putovanje, ali je već lebdio nad njim kazneni sud Neba. On je naime u svojoj obijesti rekao: "Učinit ću Jeruzalem grobljem Židova, kad dođem tamo" Ali Gospodin koji sve vidi, Bog Izraelov, udari ga neizlječivom i nevidljivom bolešću. Jedva je to izgovorio, uhvati ga neizlječiva bol u crijevima i strašne muke u nutrini. S pravom, jer je on mučio utrobu drugih ljudi brojnim i neviđenim mukama. Unatoč tome, nije odstupio od svoje obijesti, nego još uvijek pun oholosti od bijesa je dahtao oganj svoje srdžbe na Židove i naređivao da se ubrza vožnja. U punom trku ispao je iz kola koja su se treskala i tako nespretno pao da su mu se iščašili svi zglobovi. On, koji je držao u svojoj nadčovječnoj oholosti da može zapovijedati morskim valovima i koji je mislio na tezulji izmjeriti visoke gore, sada je ležao na tlu i morao se dati nositi u nosiljci, pokazujući pred svima Božju moć! Crvi su se počeli kotiti u bezbožnikovu tijelu, i meso je otpadalo komad po komad od njega još živoga uz strahovite boli. Svu je vojsku uznemirio smrad od gnjiloće. Pokraj onoga koji je malo prije još mislio da dopire do zvijezda neba, nije više mogao nitko ostati zbog nepodnošljivog smrada.
(Iz popravljenog izdanja Šarićeve Biblije, Zagreb, 2011.)

(2 Kr 18,33 sl)
33
Jesu li bogovi drugih naroda izbavili svoju zemlju iz ruke kralja asirskoga?
34
Gdje su bogovi hamatski i arpadski? Gdje su bogovi sefarvajimski, henski i ivski? Jesu li možda oni izbavili Samariju iz mojih ruku?
35
Koji su između svih bogova ovih naroda izbavili zemlju svoju iz moje ruke, da bi sad Gospod izbavio Jerusalem iz moje ruke?"

(Jdt 6,2)
Tko ste vi, Ahiore i Efraimovi plaćenici, da pred nama danas prorokuješ i govoriš nam da se ne trebamo boriti protiv naroda Izraelskog zato što će ih zaštititi njihov Bog? Tko je Bog osim Nabukodonozora? On će poslati svoju vojsku i istrijebit će ih s lica zemlje, a neće ih izbaviti njihov Bog.
(Iz popravljenog izdanja Šarićeve Biblije, Zagreb, 2011.)

Babilon je prauzor te tlačiteljske oholosti u država što ih danas zovu totalitarnim; nazivali su ga "vladarom kraljevstava" (usp. Iz 13,19),

(Iz 13,19)
19
Babilonu, uresu kraljevstvima, ponosnome sjaju Kaldejaca, dogodit će se kao Sodomi i Gomori, kad ih je Bog razrušio iz temelja.

a on je to htio ostati "dovijeka", govoreći u srcu: "Ja i nitko drugi" (Iz 47,5-10).

(Iz 47,5-10)
5
Sjedi tiho i skrij se u mrak, kćeri kaldejska, jer te u buduće nitko više ne zove gospodaricom kraljevstvima.
6
Razgnjevio sam se na narod svoj, oskvrnio sam baštinu svoju. Predao sam je tebi, ali joj se ti nijesi smilovala. Na starca si mećala preteški jaram svoj.
7
Mislila si: "Ostajem dovijeka, gospodarica sam zauvijek." Nijesi to primila k srcu, nijesi pomišljala na svršetak svoj.
8
Sada čuj ovo, vična na raskoš, koja si sjedila bez brige, koja si mislila u svojemu srcu: "Nema mi jednake, neću sjediti kao udovica, i neću ostati bez djece!
9
A to će oboje doći na te u jedan dan iznenada: gubitak djece i udovištvo! To će te stići u punoj mjeri svojoj zbog mnogobrojnih prijevara tvojih, zbog bezbroja prokletinja tvojih!
10
Osjećala si se sigurnom u zloći svojoj, mislila si: "Nitko me ne vidi! Prevarilo te mudrovanje tvoje, znanje tvoje, mislila si u sebi ovako: "Nema mi više jednake."

To je kolektivna oholost kojoj je znamen babilonska kula što strši nedovršena na pragu biblijske povijesti: njezini su graditelji mislili steći slavno ime dosižući nebo (Post 11,4).

(Post 11,4)
4
Potom rekoše: "Hajde da sazidamo sebi grad i kulu s vrhom do neba, i da podignemo sebi spomenik, da se ne raspršimo po svoj zemlji!"

3. Oholost bezbožnika, tlačitelja siromaha. - Oholost može i u samom Izraelu uroditi plodovima tlačenja i bezboštva. Zakon je propisivao dobrotu prema slabim (Izl 22,21-27)

(Izl 22,21-27)
21
Stranca ne smiješ zakidati i ugnjetavati, jer vi ste sami bili stranci u Egiptu.
22
Udovicu i siročeta bez oca ne mučite!
23
Ako ih budeš progonio, i oni zavapiju k meni za pomoć, uslišit ću vapaj njihov.
24
Raspalit će se gnjev moj, i dat ću vas pobiti mačem, tako da vaše žene postanu
udovice, a djeca vaša sirote.
25
Ako pozajmiš novaca kojemu iz naroda mojega siromahu, koji stanuje kod tebe, nemoj mu biti kao
kakav lihvar. Ne nameći na njega kamata!
26
Ako uzmeš od drugoga plašt u zalog, vrati mu ga opet do zalaska sunca.
27
Jer to je jedini pokrivač njegov, čim pokriva tijelo svoje. U čemu će spavati? Ako zavapije k meni,
uslišit ću ga; jer sam milosrdan.

i pozivao je kralja da se ne uzoholi, bilo gomilajući suviše srebra i zlata, ili izdižući se nad braću (Pnz 17,17.20).

(Pnz 17,17.20)
17
I neka nema mnogo žena, da ne otpadne srce njegovo! I neka ne nagomila sebi mnogo srebro i
zlato!
20
Neka se oholo ne podigne nad svoje zemljake! Neka ne odstupi ni nalijevo ni nadesno od zakona,
da on i sinovi njegovi dugo vladaju nad Izraelom!

Da bi se obogatio, oholica ne preza pred uništenjem siromaha, čija krv plaća raskoš bogataša (Am 8,4-8; Jr 22,13 sl).

(Am 8,4-8)
4
Čujte ovo, koji gazite siromaha, upropašćujete maloga čovjeka!
5
Kažete: "Kada će napokom proći mlađak, da prodajemo žito! Kada subota, da možemo otvoriti
žitnice? Mi bismo smanjili mjeru, povećali uteg i varajući krivotvorili mjerila.
6
Kupovat ćemo siromaha za novce, ubogoga za par opanaka. Htjeli bismo prodavati otražak od
žita.
7
Ali se je Gospod zakleo slavom Jakovljevom: "Nikada neću zaboraviti nijednoga djela njihova."
8
Ne mora li se zemlja potresti od toga, ne moraju li protužiti si stanovnici njezini, tako da se ona
posvuda podigne kao Nil i uskipi i padne kao Nil u Egiptu?

(Jr 22,13 sl)

13
Teško onomu, koji gradi svoju palaču nepravedno i svoje spreme ne po pravici, koji pušta svojega bližnjega da radi ni za što, usteže mu plaću njegovu!
14
Koji kaže: "Gradim sebi prostranu kuću i prostrane spreme." Probija sebi prozore, oblaže cedrom i maže crvenilom.

Ali taj prijezir prema siromahu jest prijezir prema Bogu i njegovoj pravednosti. Oholice su bezbožnici, poput pogana. Oni koje progone (Ps 10,2 sl)

(Ps 10,2 sl)
2
Oholosti bezbožnikove trpi siromah: hvata se prijevarom, koju onaj izmisli.
3
Bezbožnik se diči svojim obijesnim željama, slavi varalicu, prezire Gospoda.
4
Drsko misli bezbožnik: "On ne vidi!" "Nema Boga"; tako je stalno mišljenje njegovo.

i obasipaju prijezirom (Ps 123,4)

(Ps 123,4)
4
Duša je naša presita poruge od bogatih, prezira od oholih.

zazivlju Boga u psalmima, ističući bahatost svojih progonitelja (Ps 73,6-9)

(Ps 73,6-9)
6
Zato im je vrat obavijen ohološću kao ogrlicom, obučeni su u nasilje kao u haljine.
7
Iz zla srca rađa se zloća njihova, prepuni se loših naslada.
8
Rugaju se i govore pakosno, i s visine silom se groze
9
Usta svoja dižu već i u nebo, i jezik njihov pruža se po zemlji.

kojih je srce bešćutno (Ps 119,70).

(Ps 119,70)
70
Bešćutno je srce njihovo kao salo, a ja se radujem nauci tvojoj.

Farizeje, kojima je u srcu oholost i ljubav prema novcu, Isus podsjeća da se ne može služiti dvama gospodarima: tko je navezan na bogatstvo, ne može a da ne prezire Boga (Lk 16,13 sl).

(Lk 16,13 sl)
13
Ni jedan sluga ne može dva gospodara služiti: ili će na jednoga mrziti, a drugoga ljubiti, ili će uz jednoga prianjati, a drugoga zanemariti. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu."

14
Sve su ovo slušali lakomi farizeji i rugali mu se.
15
Tada im reče: "Vi ste oni, koji se gradite pravedni pred ljudima, ali Bog zna srca vaša, jer što se pred ljudima pokazuje veliko, pred Bogom je gadno.

Kazna oholima. - Bog se ruga oholicama (Izr 3,34)

(Izr 3,34)
34
Ima li posla s podsmjevačima, on sam bude podsmjevač, a poniznima daje milost.

i mogućnicima koji sebi umišljaju da će stresti njegov jaram (Ps 2,2 sl).

(Ps 2,2 sl)
2
Skupljaju se vladaoci zemaljski, knezovi među se vijećaju proti Gospoda i pomazanika njegova:
3
"Hajde da rastrgamo sveze njihove i da zbacimo sa sebe jaram njihov!"
4
Onaj, koji stoluje u nebu, smije se, Gospod im se podsmijeva.

Neka poslušaju jezovitu satiru o tiranu koji bez pokopa trune na bojnom polju na kojem je dao poklati Božji narod, a mislio je da će stolovati na zvijezdama poput Svevišnjega (Iz 14,3-20; Ez 28,17 sl; 31).

(Iz 14,3-20)
3
dim te onda smiri Gospod od tvoje nevolje i muke i od ljutoga ropstva tvojega, kojim si bio pritisnut:
4
Zapjevaj ovu podsmjevačku pjesmu na kralja babilonskoga i reci: "Kako je ipak dokrajčio silnik, dokrajčila muka!
5
Slomi Gospod šibu bezbožnicima, štap silnicima,
6
Koji je ljuto udarao narode udarcima beskrajnim, narode gnjevno gazio, progonio neštedice.
7
Sada se odmara i počiva sav svijet, pjeva iza glasa.
8
I čempresi se raduju s tebe i cedri libanonski: 'kako si pao, ne uzlazi nitko ovamo, da nas siječe'.
9
Zbog tebe buči svijet mrtvih dolje, očekujući tvoj dolazak. Zbog tebe probudi on sjene, sve knezove zemaljske, diže s prijestolja njihovih sve kraljeve naroda.
10
Oni svi koliki progovaraju i dovikuju tebi: I ti si postao jadan kao mi, s nama si se izjednačio.
11
U podzemni svijet spustio se je sjaj tvoj, žamor harfa tvojih. Prostrt je poda te trulež, crvi su ti pokrivač.

12
Kako si pao s neba, Svjetlonošo, sine Zorin! Kako si razmrskan na zemlji, ti koji oslabljuješ narode!
13
Mislio si u sebi: 'Penjem se na nebo, više zvijezda Božjih podižem prijestolje svoje na gori skupštine bogova naseljavam se na skrajnjem sjeveru.
14
Uzlazim u visine nad oblake, hoću da budem jednak Svevišnjemu!'
15
Ali si srušen u podzemni svijet, u najdonji jaz.
16
Koji te vide, gledaju na te, gledaju te i misle: "To li je onaj, koji je tresao svijet, koji je drmao kraljevstva?
17
Koji je zemlju obraćao u pustinju, gradove razarao? Koji nije zarobljenika otpuštao kući"
18
Svi kraljevi naroda počivaju u časti, svaki u svojoj kući.
19
A ti si izbačen bez groba, kao prezren ogranak. Pokriven si pobijenima, mačem probodenima, koji su pobacali u jamu kamenu kao pogažena strvina.
20
Nećeš se združiti s njima u grobu; jer si opustošio zemlju svoju, ubijao narod svoj. Tako neka se više dovijeka ne spominje rod zlikovački.

(Ez 28,17 sl; 31)
17
Ohol si bio postao zbog ljepote svoje. Ostavio si mudrost svoju zbog sjajnosti svoje. Bacio sam te dolje na zemlju. Predao sam te kraljevima, da na tebi pasu oči svoje.
18
Brojem svojih grijeha, nepravdom u trgovini svojoj bio si oskvrnio svetišta svoja. Zato sam izveo oganj iz sredine tvoje, koji te je proždерao. U pepeo položio sam te na zemlji pred očima sviju, koji su te ugledali.
19
Svi, koji su te poznavali me ću narodima, ustrašeni su nad tobom. Strašno si dovršio i iščeznuo l si zauvijek."

Ezekiel, glava 31
1
U jedanaestoj godini, u trećem mjesecu, prvi dan toga mjeseca dođe mi riječ Gospodnja ovako govoreći:
2
"Sine čovječji, kaži faraonu, kralju egipatskom, i mnoštvu njegovu: 'Na što si nalik u veličini svojoj?
3
Eto, Asiriji je bio kao cedar na Libanonu, lijepih grana, sjenasta lišća, visoka rasta. Vrh mu je dopirao do u oblake.
4
Voda ga je učinila velikim, bezdana ga je uzvisila. Rijeke su njezine tekle oko njegova stabla, i puštala je potoke svoje k svim drvetima poljskim.

5
Zato je rast njegov nadvisio sva drveta poljska. Umnožili se ogranci njegovi, produljile se grane njegove zbog obilne vode, rastao je u širinu.
6
Na granama su njegovim vijale gnijezda svakojake ptice nebeske. Pod ograncima su njegovim svakojake životinje poljske legle mlade svoje.
7
Bio je lijep veličinom svojom s dugim granjem svojim, jer je korijen njegov imao vodu obilnu.
8
Cedri vrtu Božjem uti ga mogli zakloniti. Čempresi sa svojim granama nijesu mu se mogli izjednačiti. Makljeni nijesu imali takve grane kao on. U vrtu Božjem nije se moglo nijedno drvo mjeriti s njim u ljepoti.
9
Učinio sam ga lijepa mnoštvom grana njegovih. Zavidjela su mu sva drveta edenska u vrtu Božjem.
10
Zato ovako veli svemogući Gospod: 'Jer je bio visoka rasta i pružio vrh svoj do u oblake i ohol postao zbog veličine svoje,
11
Zato sam ga dao u ruke najjačemu među narodima Taj će učiniti s njim po mjeri zloće njegove. Odbacio sam ga.
12
Tada su ga posjekli tuđinci, najljući između naroda, i ostavili ga. Na gore i u doline sve popadale su grane njegove. Ogranci su njegovi ležali polomljeni po svim gudurama u zemlji. Svi narodi zemaljski otidoše iz sjene njegove i pustiše ga da leži.
13
Na njemu porušenom nastanile se svakojake ptice nebeske. Na granama njegovim stanovale su svakojake životinje poljske.
14
Nijedno drvo kraj vode da se više ne bi dizalo previsoko u svojemu rastu i vrha svojega da ne bi pružalo do u oblake! Od silnika, što piju vodu, da se više ne bi ni jedan oholio visinom svojom, jer su svi posvećeni smrti, moraju dolje u podzemni svijet, dolje k ljudima, što su sišli u jamu.'
15
Ovako veli svemogući Gospod: 'U lan, kada je sišao u svijet mrtvih, učinio sam da tuguje nad njim bezdana, zaustavio sam rijeke njezine. Silne su vode stale. Zbog njega zaogrnuo sam Libanon u odjeću žalosti. Sva su drveta poljska povenula za njim.
16
Tutnjavom pada njegova stresao sam narode, kad sam ga srušio u svijet mrtvih, k onima, koji su sišli u jamu. Tada su se utješila u svijetu mrtvih sva drveta edenska, najizabranija i najbolja na Libanonu, sva, što su pila vodu.
17
I oni su sišli s njim dolje u svijet mrtvih, k onima, što su pobijeni mačem, i pomoćnici njegovi, što su stanovali u sjeni njegovoj među narodima.
18
S kojim između drveta edenskih mogao si se prispodobiti sjajem i veličinom? A ipak ćeš biti srušen s drvetima edenskim u podzemni svijet. Ležat ćeš usred neobrezanih, s onima, što su pobijeni mačem. To je faraon i sve mnoštvo njegovo; govori svemogući Gospod.

A carstva će, kao i njihovi silnici, biti srušena. Oni su ponekad Božje oruđe za kažnjavanje Božjeg naroda, ali potom ih Bog kažnjava zbog oholosti s kojom su ispunili svoje poslanje; tako je bilo s Asurom (Iz 10,12) i s Babilonom, koji je uništen neizbježnim nepredvidivim

udarcem (Iz 47,9.11).

(Iz 10,12)
12
Ali kad svrši Svemogući sve djelo svoje na gori Sionu i u Jerusalemu, tada ćunkazniti oholo djelovanje kralja asirskoga i ponosito sijevanje očiju njegovih.

(Iz 47,9.11)
9
A to će oboje doći na te u jedan dan iznenada: gubitak djece i udovištvo! To će te stići u punoj mjeri svojoj zbog mnogobrojnih prijevara tvojih, zbog bezbroja prokletinja tvojih!
11
Ali će te stići zlo, što ga ne možeš odbiti. Propast će te stići, što je ne možeš zaklinjati. Najedanput će ti stići uništenje, kojemu se nijesi nadala.

Božji narod i sveti grad Jeruzalem, gdje se razmahala oholost (Jr 13,9; Ez 7,10), bit će stoga kažnjeni u dan Gospodnji.

(Jr 13,9)
9
"Ovako veli Gospod: Na isti način predat ću propasti oholost Judinu i veliku oholost Jerusalema.

(Ez 7,10)
10
Evo dana! Evo dolazi; kob je iznikla. Prut cvate. Obijest provaljuje.

"Oholost ljudska skršit će se, i bahatost ljudska poniziti. Gospod će se uzvisiti, on jedini - u dan onaj!" (Iz 2,6-22).

(Iz 2,6-22)
6
Ali si odbacio narod svoj, kuću Jakovljevu; jer su puni vračara s Istoka, gatalaca kaonFilistejci. Idu ruku u ruku s tuđincima.
7
Puna je zemlja njihova srebra i zlata i nema broja blagu njihovu; puna je zemlja njihova konja i nema broja kolima njihovim.
8
Puna je zemlja njihova idola i klanjaju se djelu ruku svojih, što ga načiniše prsti njihovi.
9
Pregiblje se čovjek, poništava se muž; nećeš im oprostiti.
10
Zavuci se u pećine kamene, skrij se u prah, pred strahovitim pogledom Gospodnjim, pred uzvišenim veličanstvom njegovim!
11
Prignut će se uznositost ljudi, poništit će se oholost muževa. Samo je Gospod uzvišen u onaj dan.
12
Jer će dan suda Gospod nad vojskama održati nad svim, što je oholo i uznosito, i nad svim, što se podiže, da se to poništi,
13
Nad svim cedrima Libanona, visokim, ponositim, i nad svim hrastovima od Bašana,

14
Nad svim gorama visokim i nad svim humovima izdignutim,
15
Nad svakom kulom visokom i svakim zidom utvrđenim,
16
Nad svim lađama taršiškim i nad svakim brodom dragocjenim.
17
Prignut će se uznositost ljudi, poništit će se oholost muževa. Samo je Gospod uzvišen u onaj dan.
18
Iščeznut će svi idoli.
19
Zavlačit će se ljudi u pećine kamene, u rupe zemaljske pred strahovitim pogledom Gospodnjim, pred uzvišenim veličanstvom njegovim, kad ustane da zemlju prepadne.
20
U onaj će dan čovjek idole svoje iz srebra i zlata, što ih načinio sebi, da im se klanja, pobacati krticama i slijepim mišima.
21
Da se zavuče u rasjekline kamene, u pukotine gorske pred strahovitim pogledom Gospodnjim, pred uzvišenim veličanstvom njegovim, kad ustane da zemlju prepadne.
22
Zato se prođite ljudi, kojima kroz nos ide dah životni! Kako ih treba malo cijeniti!

Gospod vraća oholicama s kamatama ono što im pripada (Ps 31,24).

(Ps 31,23)
23
Ljubite Gospoda, svi pobožni njegovi! Gospod čuva vjerne, a po zasluzi vraća oholima.

Oni, koji su se rugali pravednicima (Mudr 5,4; usp Lk 16,14),

(Mudr 5,4)
"Ovo je onaj kojega smo nekoć ismijavali i obasipali porugom. Mi luđaci! Držali smo njegov život za ludost, njegov svršetak za sramotu.
(Iz Biblije u prijevodu Ivana Šarića, popravljeno izdanje, 2011. napomena Milan Kušnjačić)

(Lk 16,14)
14
Sve su ovo slušali lakomi farizeji i rugali mu se.

iščeznut će kao dim (Mudr 5,8-14).

(Mudr 5,8-14)
Što nam je koristila oholost? Što nam je pomoglo bogatstvo kojim smo se hvastali? Sve to prođe kao sjena, kao hitna vijest, kao lađa što reže valovito more, a od njezina puta nema više ni traga, ni brazde od njezine kobilice u valovima.Ili kao što o ptici koja leti zrakom nije moguće naći ikakav trag leta-laki zrak ona udara krilima, reže ga brzim i sigurnim gibanjem, ali ne ostaje nikakav znak njezina prolaza. Ili kao što se odmah sastavi prorezani zrak, nakon što prođe strijela ispaljena prema cilju, tako da se ništa ne pozna od njezina leta. Tako i mi, tek što smo rođeni, umiremo. Ni kakav znak kreposti ne možemo pokazati; u svojoj zloći sagorijevamo." Jest, nada je bezbožnika

kao pljeva što je rastjera vjetar, kao tanko inje što ga raznese bura, kao dim što ga raspprši vjetar, umine kao spomen na jednodnevnog gosta.
(Iz Biblije u prijevodu Ivana Šarića, popravljeno izdanje, 2011. napomena Milan Kušnjačić)

Njihovo je uzdignuće samo predigra propasti (Izr 16,18; Tob 4,13).

(Izr 16,18)
18
Oholost dolazi pred pad, i oholi duh pred propast.

(Tob 4,13)
Nadalje, ljubi, sine, svoje sunarodnjake i neka ti se srce ne uzoholi da ne uzmeš između kćeri svoje subraće sebi ženu. U oholosti je naime propast i silan nered, a iz nemarnosti izviru oskudica i veliko siromaštvo. Nemarnost je majka gladi.
(Iz Biblije u prijevodu Ivana Šarića, popravljeno izdanje, 2011. napomena Milan Kušnjačić)

"Tko se uzvisi, bit će ponižen" (Mt 23,12).

(Mt 23,12)
12
Jer tko se uzvisuje, ponizit će se; a tko se ponizuje, uzvisit će se.

5. Pobjednik nad ološću: Spasitelj poniznih. - Kako Gospodin "raspršuje one koji su oholi u mislima srca svoga" (Lk 1,51)?

(Lk 1,51)
51
Moćno upravlja ruka njegova. Uništi srca puna oholosti.

Kako on pobjeđuje Sotonu, staru zmiju koja je čovjeka podbola na oholost (Post 3,5),

(Post 3,5)
5
Dapače zna Bog, da će vam se otvoriti oči, čim budete jeli s njega, i da ćete postati kao Bog, kad spoznate, što je dobro i zlo."

đavla koji hoće zavesti čitav svijet da mu se klanja kao bogu (Otk 12,9; 13,5; 2 Kor 4,4)?
(Ispravno je: Otk 13,4 -napomena Milan Kušnjačić)

(Otk 12,9); 13,4)
9
I zbačen bi zmaj onaj veliki, stara zmija, koja se zove đavao i sotona, koji zavodi sav svijet, zbačen bi na zemlju, i anđeli njegovi zbačeni biše s njim.
4
I pokloniše se zvijeri govoreći: "Tko je kao zvijer, i tko se može boriti s njom?"

(2 Kor 4,4)
4
U kojima bog ovoga svijeta oslijepi mišljenje nevjernika, da im ne zasvijetli svjetlost evanđelja slave Kristove, koji je slika Božja.

Pomoću skromne Djevice (Lk 1,48)

(Lk 1,48)
48
Pogledao je on u milosti na neznatnu službenicu svoju. Gle, od sada će me zvati Blagoslovljenom svi naraštaji.

i njezina novorođenca Krista Gospodina kome su jasle kolijevkom (Lk 2,11 sl; usp. Ps 8,3).

(Lk 2,11 sl)
11
Danas vam se u gradu Davidovu rodi Spasitelj, Krist i Gospodin.
12
I ovo neka vam je zna: "Naći ćete dijete, što je povito u pelenice i leži u jaslama."

(Ps 8,2)
2
Ti, čiju slavu nebesa slave rječitije, negoli usta čovječje djece: "podigao si sebi branište nasuprot neprijateljima svojim, da zamukne protivnik i mrzitelj.

Krist, koga je Herodova oholost htjela ubiti (Mt 2,13),

(Mt 2,13)
13
Kad su bili otišli, javi se Josipu u snu anđeo Gospodnji i reče: "Ustani, uzmi dijete i mater njegovu i bježi u Egipat! Ostani ondje, dok ti ne reknem, jer će Herod tražiti dijete, da ga pogubi."

započinje svoje poslanje odbacujući slavu svijeta što mu je nudi Sotona i svaki ohološću krivotvoreni mesijanizam (Mt 4,3-10).

(Mt 4,3-10)
3
Onda pristupi k njemu kušač i reče: "Ako si Sin Božji, zapovjedi, da ovo kamenje postane kruh!"
4
On mu odgovori: "Stoji pisano: Čovjek ne živi samo o kruhu, nego o svakoj riječi, što dolazi iz usta Božjih."
5
Tada ga uze đavao sobom u Sveti grad, postavi ga navrh hrama
6
i reče mu: "Ako si Sin Božji, baci se dolje, jer stoji pisano: Anđelima svojim naložio je za tebe. Oni će te nositi na rukama svojim, da ne zapneš za kamen nogom svojom."
7
Isus mu reče: "Stoji i pisano: "Ne kušaj Gospodina, Boga svojega!"
8
Tada ga uze đavao sobom na goru vrlo visoku. Tamo mu pokaza sva kraljevstva svijeta s krasotom njihovom
9
i reče mu: "Sve ovo dat ću tebi, ako padneš ničice i pokloniš mi se."

10
Tada mu zapovjedi Isus: "Odstupi, sotono! Stoji pisano: "Gospodinu, Bogu svojemu, klanjaj se i njemu jedino služi!"

Predbacuju mu da se izjednačuje s Bogom (Iv 5,18);

(Iv 5,18)
18
Zato su još više gledah zidovi da ga ubiju, jer je ne samo prestupao subotu, nego je i Boga nazivao Ocem svojim i stim se gradio jednak Bogu.

on se pak nipošto ne hvasta tom jednakošću s Bogom, štoviše: uopće ne traži svoje slave (Iv 8,50),

(Iv 8,50)
50
A ja ne tražim slave svoje; ima, koji traži i sudi.

već samo uzdignuće na križ (Iv 12,31 sl; Fil 2,6 sl).

(Iv 12,31 sl)
31
Sad je sud ovome svijetu, sad će biti istjeran knez ovoga svijeta.
32
A kad ja budem podignut od zemlje, sve ću privući k sebi."

(Fil 2,6 sl)
6
Koji kad je bio u obličju Božjemu, nije držao za otimačinu, da bude jednak Bogu,
7
Nego je sebe poništio uzevši obličje sluge, i postao je sličan ljudima, i vanjštinom je bio nađen kao čovjek.
8
Ponizio je sam sebe postavši poslušan do smrti, do smrti na križu.

Kad moli Oca da ga proslavi, čini to zato da se Otac proslavi u njemu (Iv 12,28; 17,1).

(Iv 12,28; 17,1)
28
Oče, proslavi ime svoje!". Tada glas dođe s neba: "I proslavio sam ga, i opet ću ga proslaviti."
1
Ovo reče Isus i podiže oči svoje na nebo i reče: "Oče, dođe čas, proslavi Sina svojega, da Sin tvoj proslavi tebe!

Na tom će ga putu morati slijediti njegovi učenici, a naročito pastiri njegove Crkve (Lk 22,26 sl; 1 Pt 5,3; Tit 1,7).

(Lk 22,26 sl)
26
U vas ne smije biti tako! Nego tko je najveći među vama, neka bude kao najmanji, starješina kao

sluga.
27
Jer tko je veći: Koji sjedi za stolom, ili koji služi? Nije li onaj, koji sjedi za stolom? A ja sam među vama kao sluga.

(1 Pt 5,3)
3
Niti kao da gospodujete Božjim dijelom, nego kao oni, koji su ugled stadu od srca.

(Tit 1,7)
7
Jer nadglednik treba daj je bez prijekora, kao Božji upravitelj, ne samovoljan, ne gnjevljiv, ne pijanica, ne svadljiv, ne lakom na gadan dobitak;

Oni će u njegovo ime pobijediti na zemlji zlog duha (Lk 10,18 sl); (trebalo bi biti Lk 10,17 sl. -napomena Milan Kušnjačić)

(Lk 10,17 sl)
17
Puni radosti vratiše se sedamdeset i dvojica i izvijestiše: "Gospodine, i zli dusi pokoravaju nam se u ime tvoje."
18
On im reče: "Vidjeh sotonu, gdje spade s neba kao munja.
19
Eto, dadoh vam vlast da stupate preko zmija i skorpiona i preko svake neprijateljske sile; ništa vam neće moći nauditi.

ali snage oholosti bit će potučene tek na dan Gospodnji, kad se očituje njegova slava (2 Sol 1,7 sl).

(2 Sol 1,7 sl)
7
A vama koje muče, pokoj s nama, kad se objavi Gospodin Isus s neba s anđelima sile svoje,
8
U ognju plamenim, kad će dati osvetu onima, koji ne poznaju Boga, i koji ne slušaju evanđelja Gospodina našega Isusa Krista;
9
Koji će trpjeti kaznu, propast vječnu, odbačeni od lica Gospodnjega i od slave sile njegove.
10
Kad dođe u onaj dan da se proslavi u svetima svojim i divan da bude u svima, koji vjerovaste; jer se je primilo svjedočanstvo naše među vama.

Tada će Bezbožnik koji se izjednačavao s Bogom biti uništen dahom Gospodinovim (2 Sol 2,4.8);

(2 Sol 2,4.8)
4
Koji se protivi i podiže više svega, što se zove Bog, ili što se štuje, tako da će on sjesti u hramu Božjem pokazujući sebe, kao da je Bog.
8

I onda će se pojaviti bezakonik, kojega će Gospodin Isus ubiti dahom usta svojih i uništiti sjajem dolaska svojega,

tada će biti jednim udarcem porušen veliki Babilon, znamen pobožanstvenjene države (Otk 18,10.21).

(Otk 18,10.21)
10
Izdaleka stajat će od straha pred mukama njezinim i govorit će: "Jao, jao, grade veliki Babilone, grade jaki, jer u jedan čas dođe sud tvoj!
21
I uze jedan jak anđeo kamen, koji je bio velik kao mlinski kamen, i baci ga u more govoreći: "S takvom će silom biti bačen Babilon, grad onaj veliki, i neće se više naći.

Tada će se također ponizni, i samo oni, pojaviti slični Bogu čija su oni djeca (Mt 18,3 sl; 1 Iv 3,2).

(Mt 18,3 sl)
3
I reče "Zaista, kažem vam: "Ako se ne obratite i ne budete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko.
4
Tko se dakle drži malenim kao dijete ovo, taj je najveći u kraljevstvu nebeskom.

(1 Iv 3,2)
2
Ljubljeni, sad smo djeca Božja, i još se ne pokaza, što ćemo biti, Znamo, da kad se pokaže, bit ćemo mu slični, jer ćemo ga vidjeti, kao što jest.

-sastavio Milan Kušnjačić, 7. rujna 2023.